

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 15. decembra 2023. godine
Ref.br.: RK 2308/23

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI200/22

Podnosilac

Svetlana Pavić

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo Rev. br. 383/2021
od 18. jula 2022. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzie Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija, i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela Svetlana Pavić, iz Gnjilana (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva).

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava ustavnost presude [Rev. br. 383/2021] Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 18. jula 2022. godine u vezi sa presudom [Ac. br. 20/17] Apelacionog suda Kosova (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 15. januara 2021. godine.
3. Osporena presuda je podnositeljki zahteva uručena 19. septembra 2022. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, kojom su podnositeljki zahteva navodno povređena osnovna prava i slobode zagarantovana članovima 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 24. [Jednakost pred zakonom] i 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje), 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) i 14. (Zabrana diskriminacije) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25. (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).
6. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023, objavljen je u Službenom listu Republike Kosovo i stupio je na snagu 15 dana nakon njegovog objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud se poziva na odredbe gore navedenog Poslovnika. S tim u vezi, u skladu sa pravilom 78. (Prelazne odredbe) Poslovnika o radu br. 01/2023, izuzetno, pojedine odredbe Poslovnika o radu br. 01/2018, nastaviće da se primenjuju na predmete koji su registrovani u Sudu pre njegovog stavljanja van snage, samo ukoliko su i u meri u kojoj su povoljnije za stranke.

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 13. decembra 2022. godine, podnositeljka je predala zahtev u pošti, koji je u Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) pristigao i registrovan 15. decembra 2022. godine.
8. Dana 16. decembra 2022. godine, sudija Enver Peci je položio zakletvu pred predsednicom Republike Kosovo i tom prilikom je otpočeo njegov mandat u Sudu.
9. Dana 20. decembra 2022. godine, predsednica Suda je odlukom [br. GJR.KI200/22] imenovala sudiju Nexhmija Rexhepija za sudiju izvestioca, te odlukom [br. KSH.KI200/22] imenovala Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Bajram Ljatifi (predsedavajući), Safet Hoxha i Remzije Istrefi-Peci, članovi.
10. Dana 23. januara 2023. godine, Sud je obavestio podnositeljku o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
11. Dana 23. januara 2023. godine, Sud je obavestio Osnovni sud u Gnjilanu (u daljem tekstu: Osnovni sud) o registraciji zahteva i tražio od njega da u roku od 15 (petnaest)

dana od dana prijema dopisa priloži povratnicu koja dokazuje kada je podnositeljka zahteva primila presudu [Rev. br. 383/2021] Vrhovnog suda od 18. jula 2022. godine.

12. Dana 31. januara 2023. godine, Osnovni sud je dostavio Sudu traženu povratnicu, kojom je informisao Sud da je osporena presuda uručena podnositeljki zahteva dana 19. septembra 2022. godine.
13. Dana 7. novembra 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo preliminarni izveštaj koji je predložio sudija izvestilac i jednoglasno izneo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

14. Iz spisa predmeta proizilazi da je pokojni suprug podnositeljke zahteva, Goroljub Pavić iz Gnjilana, bio korisnik poslovnog prostora-barake u Gnjilanu, koji se nalazio na katastarskoj parceli 4520, upisanoj u posedovnom listu broj 7139 u KO Gnjilane (vlasništvo opštine Gnjilane), dimenzija 6,8 metara puta 4,0 metara, što predstavlja površinu od oko 30 m². Suprug podnositeljke zahteva, pokojni Goroljub Pavić je učestvujući na jednom javnom konkursu 90-ih godina prošlog veka, odlukom opštine Gnjilane dobio na korišćenje deo zemljišta na katastarskoj parceli 4520 radi postavljanja ovog objekta, a sve u cilju vršenja advokatske delatnosti, s obzirom da je on po zanimanju bio advokat. On je svoju profesiju obavljao u tom objektu sve do jula 1999. godine, kada je u objektu otvoren kafić i korišćen do septembra 1999. godine.
15. Neutvrđenog datuma, opština Gnjilane – Gradska biblioteka je preuzela objekat u posed i izdala ga u zakup drugom licu za knjižaru.
16. Dana 11. aprila 2001. godine, opština Gnjilane je donela odluku br.01-1894-020, kojom je uputila poziv vlasnicima objekata koji se nalaze na opštinskom zemljištu da se ponovo prijave radi dobijanja zemljišta na korišćenje.
17. Dana 14. novembra 2008. godine, suprug podnositeljke zahteva je sa opštinom Gnjilane zaključio ugovor br. 784-25, kojim je suprugu podnositeljke zahteva dato na korišćenje građevinsko zemljište radi obavljanja njegove advokatske delatnosti, ali bez promene namene. Tužena je, u ovom slučaju opština Gnjilane, porušila privremeni objekat tužilje, jer je na osnovu ugovora ona imala pravo da to uradi u situaciji kada se promeni namena objekta.
18. Dana 1. aprila 2009. godine, opština Gnjilane je pismenim putem obavestila supruga podnositeljke zahteva o ukklanjanju privremenog objekta.
19. Dana 6. septembra 2012. godine, objekat – kiosk je uklonjen od strane opštine Gnjilane.
20. Neutvrđenog datuma, podnositeljka zahteva je podnela tužbu Osnovnom sudu protiv opštine Gnjilane – Gradska biblioteka i SH.O. iz Gnjilana, zbog neosnovanog obogaćenja, pošto su, kako je izjavila, Gradska biblioteka “Fan S. Noli” u Gnjilanu i trećetuženi Shefki Osmani, bivši direktor biblioteke, bez ikakvog pravnog osnova i ovlašćenja, poslovni prostor tužilje dali u zakup knjižari “Toena” u Gnjilanu, za novčani iznos od 90 € mesečno, koji je ta knjižara plaćala biblioteci od jula 2001. do 31. decembra 2003. godine, dok je od 2004. godine, ta knjižara plaćala biblioteci zakupninu na taj način što je umesto novca davala biblioteci knjige. Punomoćnik tužilje je dalje dodao da je tužilja tužila trećetuženog Shefkija Osmanija zbog toga što nema dokaza o tome ko je primao novac na ime zakupnine, jer je ukupan iznos zakupnine koji je primio drugotuženi ili trećetuženi od 01.07.2001. do 31.03.2005. godine, bio 4050 €, a u odnosu na tuženu opštinu Gnjilane, tužilja traži naknadu u istom iznosu iz razloga što opština

Gnjilane kao nosilac lokalne vlasti ima obavezu da štiti integritet i ličnu imovinu svakog građanina, a u ovom slučaju je direktor biblioteke, sada tuženi, dao ovaj objekat trećem licu u zakup, za koji period nisu plaćeni komunalni troškovi, tužilja je predložila sudu da tužbu i tužbeni zahtev usvoji u celosti kao osnovan i obaveže prvotuženu opštinu Gnjilane da na ime naknade štete plati mesečni iznos od 90 €, a da drugotuženi i trećetuženi zbog neosnovanog obogaćenja plate tužilji iznos od 90 € mesečno od 01.07.2001. godine pa do konačne isplate, sa zakonskom kamatom, kao i da tužilačkoj strani solidarno nadoknade neplaćene troškove.

21. Dana 20. septembra 2016. godine, Osnovni sud je presudom [P.br.399/2016] odlučio sledeće: (i) usvojio je delimično kao osnovan tužbeni zahtev podnositeljke zahteva i obavezao opštinu Gnjilane da podnositeljki zahteva nadoknadi materijalnu štetu u iznosu od 2.000 €, na ime uništenja poslovnog prostora - barake, zajedno sa zakonskom kamatom koju plaćaju banke sredstva oročena preko godinu dana bez utvrđene namene, počev od dana podnošenja tužbe pa do konačne isplate, takođe je obavezao tuženu da podnositeljki zahteva plati troškove parničnog postupka u iznosu od 485 €, u roku od 15 dana od dana prijema te presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja; i (ii) odbio kao neosnovan preostali deo tužbenog zahteva podnositeljke kojim je tražila od suda da obaveže opštinu Gnjilane, Gradsku biblioteku "Fan S. Noli" i Shefkija Osmanija iz Gnjilana, da solidarno, na ime neosnovanog obogaćenja, zbog korišćenja poslovnog prostora u svojini tužilje, isplate tužilji novčani iznos od 12.150 €, odnosno iznos od 90€ mesečno, počev od 01.07.2001. do 06.09.2012. godine, do kada je korišćen taj poslovni prostor, zajedno sa zakonskom kamatom.
22. Neutvrđenog datuma, podnositeljka zahteva je izjavila žalbu Apelacionom sudu protiv presude Osnovnog suda zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da Apelacioni sud usvoji žalbu kao neosnovanu i pobijanu presudu ukine u vezi sa ovim odlučivanjem i vrati predmet prvostepenom sudu na ponovno razmatranje i odlučivanje.
23. Protiv presude prvostepenog suda, u zakonskom roku, žalbu je uložio zastupnik opštine Gnjilane, zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da Apelacioni sud usvoji žalbu kao osnovanu i preinači presudu Osnovnog suda u Gnjilanu, Opšte odeljenje P.br. 399/16 od 20. septembra 2016. godine i odbije kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca i vrati predmet na ponovno odlučivanje.
24. Dana 15. januara 2021. godine, Apelacioni sud je presudom [CA.br.20/2017] odbio, kao neosnovanu, žalbu podnositeljke zahteva, kao i žalbu opštine Gnjilane, te potvrdio presudu prvostepenog suda. U svom obrazloženju, Apelacioni sud je, između ostalog, naveo: *"na osnovu odredbe člana 200. ZOO-a predviđene su opšte regularnosti o neosnovanom bogaćenju po ovomu neosnovano obogaćenje je poseban izvor obligacionog prava tako se stvaraju obaveze iz neosnovano obogaćenje potrebno je da postoje i oni elementi koji stvaraju neosnovano obogaćenje. Povećavanje imovine sa jedne strane i smanjivanje imovine sa druge strane i klauzulna veza između ove dve stvari, o nepostojanju osnove o nekim pravnim poslovima i ostalo. Ako uzmemo kao osnovu ovaj element koji čini neosnovano obogaćenje kao neosnovano i zahtev tužioca, sud je ocenio da se ovde ne radi o neosnovanom bogaćenju zato što mesto gde je postavljen kiosk kao i celi objekat biblioteke iz spisa predmeta vidi se da je isto u vlasništvu Opštine Gnjilane i koje se vodi kao kat. parcela br. 4520, po posedovnom listu br. 1729, gde je i tužioc učinio zahtev kome se obratio organu u ovom slučaju tuženoj Opštini Gnjilane u odeljenje kioske i zato je prvostepeni sud konstatovao da zahtev tužioca iz neosnovanom obogaćenju proizilazi kao neosnovani zahtev i neargumentovano, za nadoknadu materijalne štete sud je pravilno odlučio u vezi sa nadoknadom štete nastale od strane tužioca kada je učinio udaljavanje kioska iz*

dvorišta biblioteke bez prethodnog upoznavanja o udaljavanju kioska. Pošto iz spisa predmeta proizilazi da tužilja nije primila niti je informisana na pravilan način u vezi sa udaljavanjem kioska i u tom slučaju tužilji je naneta šteta sa materijalnog aspekta u vezi sa otklanjanjem kioska iznos koji je procenjen za nadoknade štete tužene procena koja je učinjena od strane firme koja se bavi proizvodnjom i prodajom "Metal Projekt2" nadoknada za određivanje posle ocene specifikacije objekta i uzimajući u obzir momentalno stanje kioska".

25. Neutvrđenog datuma, podnositeljka zahteva je podnela reviziju, napadajući je u delu kojim je odbijen tužbeni zahtev, onako kako je odlučeno u stavu prvom odluke prvostepenog suda, a zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, tražeći da revizija bude usvojena a da presude nižestepenih sudova budu preinačene, tako što će biti usvojen tužbeni zahtev u delu u kojem je odbijen ili da presude budu odbijene i predmet vraćen na ponovno suđenje.
26. Dana 18. jula 2022. godine, Vrhovni sud je presudom [Rev. br. 383/2021] odbio, kao neosnovanu, reviziju podnositeljke zahteva podnetu protiv presude Apelacionog suda Kosova Ac. br. 20/17 od 15.01.2021. godine, koja se odnosi na stav II izreke presude Osnovnog suda u Gnjilanu C. br. 399/2016 od 20.09.2016. godine, dok stav prvi te presude koji je napadnut revizijom, sud nije razmatrao.

Navodi podnositeljke zahteva

27. Podnositeljka zahteva tvrdi da su joj osporenim presudom Vrhovnog suda povređena osnovna prava i slobode zagarantovana članovima 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 24. [Jednakost pred zakonom] i 46. [Zaštita imovine] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje), 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) i 14. (Zabrana diskriminacije) EKLJP.
28. Podnositeljka zahteva je iznela navode koji se odnose na povredu odredaba parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava. Podnositeljka zahteva smatra sledeće: *"... otuda je potpuno nejasan stav sudova redovne nadležnosti da u ovom slučaju ne postoji osnov za naknadu na ime sticanja bez osnova, odnosno neosnovanog obogaćenja iz člana 200. i 210. ZOO, uz obrazloženje da je objekat bio postavljen na zemljištu za koje nije obnovljena dozvola, zanemarujući pri tome činjenicu da u takvoj pravnoj situaciji podnositeljki ovog zahteva, odnosno njenom pok. suprugu je možda prestalo pravo korišćenja zemljišta, ali su oni i dalje bili vlasnici objekta, jer su isti izgradili isključivo svojim sredstvima, a tuženi su sve vreme do njegovog rušenja 06.09.2012. godine koristili taj objekat, tako što su isti izdavali trećim licima i od takvog izdavanja ubirali zakupninu, po njihovim navodima u mesečnom iznosu od po najmanje 90 evra".*
29. Podnositeljka zahteva tvrdi: *"Činjenica da je Opština Gnjilane bila vlasnik zemljišta nije joj davalo za pravo da koristi objekat koji nije izgradila svojim sredstvima, a van svake pravne logike je zaključak sudova redovne nadležnosti (Osnovnog, Apelacionog i Vrhovnog) da zbog okolnosti što je Opština Gnjilane vlasnik zemljišta na kome se objekat nalazio, ona oslobođena plaćanja naknade zbog korišćenja tuđe stvari, iako Opština Gnjilane nikada nije podnela takav protivtužbeni zahtev, niti pak kompenzacioni prigovor. Ovakvim postupanjem redovnih sudova se postupa protivno načelu dispozicije stranaka kao jednog od osnovnih načela Zakona o parničnom postupku. Naime, ovo načelo predviđa da sud u toku parničnog postupka postupa isključivo u granicama postavljenog zahteva. Niko od tuženih protiv ovde podnositeljke zahteva i njenog pokojnog supruga nisu postavljali svoje zahteve, zbog čega je nejasan zaključak navedenih sudova kada po službenoj dužnosti, a što je nedozvoljeno u parničnom postupku da govore o pravu tuženih da mogu koristiti tuđu stvar".*

30. Podnositeljka zahteva tvrdi i da je došlo do povrede člana 46. [Zaštita imovine] Ustava, iz razloga što je, kako navodi, "Pravo privatne svojine je ustanovljeno pre više od 2000 godina još u rimskom pravu i ono je kasnije preuzeto u svim pravnim sistemima sveta, te je ovo pravo neprikosnoveno pravo svakog pojedinca i ono se može oduzeti ili ograničiti samo u zakonom predviđenom postupku, koji tužena Opština Gnjilane očigledno nije sprovodila. Ovo pravo zaštićeno je Protokolom 1 uz Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, koja se u smislu odredbe člana 22. Ustava Kosova neprestano primenjuje, ali je ovo pravo zaštićeno i članom 46. Ustava Kosova koji garantuje pravo na imovinu". Podnositeljka zahteva dalje navodi da su se tuženi nepravično obogatili zbog korišćenja njene imovine, što po njenom mišljenju predstavlja neosnovano obogaćenje.
31. Podnositeljka zahteva, takođe, tvrdi da je došlo do povrede člana 24. Ustava, pri čemu, između ostalog, navodi da se ona: "... pišući tužbu, zatim žalbu ali i reviziju uzdala u demokratski princip iz člana 1 Ustava Kosova, prava na jednakost i zabranu diskriminacije iz člana 24 Ustava ali i prava na neprikosnovenost imovine i zaštite od svakog uznemiravanja imovine iz člana 46 Ustava, ali donošenjem ovakve odluke navedeni sudovi su očigledno propustili da primene ova Ustavom zagarantovana prava, zbog čega se podnositeljka kao pripadnik Srpskog naroda na Kosovu, obraća Ustavnom sudu kao zaštitniku ustavnosti i zakonitosti da razreši ovu pravnu situaciju i kao zaštitnik Ustava utvrdi individualne povrede Ustava na koji se podnositeljka ovog zahteva pozvala, imajući u vidu da zbog nemogućnosti obraćanja Evropskom sudu u Strazburu, Ustavni sud Kosova predstavlja zadnju instancu u zaštiti povređenih individualnih ustavnih prava svakog građanina na ovom području".

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 24.

[Jednakost pred zakonom]

1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.
2. Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.
3. Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovoditi samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene.

Član 46.

[Zaštita imovine]

1. Garantuje se pravo na imovinu.
2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.
3. Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se eksproprijuje.

4. O sporovima koje uzrokuje neko delo Republike Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo, a koji se smatraju eksproprijacijom, odlučuje nadležni sud.
5. Intelektualno pravo je zaštićeno zakonom.

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6. (Pravo na pravično suđenje)

1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.
[...]

Član 13. (Pravo na delotvorni pravni lek)

Svako kome su povređena prava i slobode predviđeni u ovoj Konvenciji ima pravo na delotvoran pravni lek pred nacionalnim vlastima, bez obzira jesu li povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu.

Član 14. (Zabrana diskriminacije)

Uživanje prava i sloboda predviđenih u ovoj Konvenciji obezbeđuje se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, veroispovest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno poreklo, veza s nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.

ZAKON BR. 04/L-077 O OBLIGACIONIM ODNOSIMA

Član 200. Upotreba stvari u tuđu korist

Ako je neko svoju ili tuđu stvar upotrebio za korist trećeg, a nema uslova za primenu pravila o poslovodstvu bez naloga, treći je dužan vratiti stvar, odnosno, ako to nije moguće, naknaditi njenu vrednost.

Član 210. Neovlašćeno poslovodstvo za ličnu korist

1. Ko vrši tuđi posao u nameri da za sebe zadrži postignute koristi iako zna da je posao tuđ, dužan je na zahtev vlasnika posla položiti račun kao poslovođa bez naloga i predati mu sve postignute koristi.
2. Vlasnika posla može zahtevati i vraćanje stvari u pređašnje stanje, kao i naknadu štete.

Prihvatljivost zahteva

32. Sud prvo ocenjuje da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni u Ustavu i dalje predviđeni u Zakonu i Poslovniku.
33. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojima je utvrđeno:

Član 113.

[Jurisdikcija i ovlašćene strane]

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

[...]

34. Sud dalje razmatra da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su dalje propisani u Zakonu, tačnije članovima 47, 48. i 49. Zakona, kojima je utvrđeno:

Član 47.

[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48.

[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.

[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta ...”.

35. Što se tiče ispunjenosti gore navedenih kriterijuma, Sud ocenjuje da je podnositeljka zahteva ovlašćena strana, u smislu člana 113.7 Ustava; da osporava ustavnost akta javnog organa, odnosno presudu [Rev.br.383/2021] Vrhovnog suda od 18. jula 2022. godine; da je iscrpela sva raspoloživa pravna sredstva, u skladu sa članom 113.7 Ustava i članom 47.2 Zakona; da je jasno naglasila prava zagantovana Ustavom za koja tvrdi da su joj povređena, u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona; i da je podnela svoj zahtev u roku od 4 (četiri) meseca, kako je predviđeno članom 49. Zakona.
36. Međutim, osim toga, Sud razmatra i da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su propisani u pravilu 34. [Kriterijumi prihvatljivosti], odnosno potpravilu (2) pravila 34. Poslovnika, kojim je utvrđeno:

(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan kada podnosilac/teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju.

37. Sud podseća da gore navedeno pravilo, na osnovu sudske prakse ESLJP-a i sudske prakse Suda, omogućava poslednje pomenutom da proglašava zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 34. Poslovnika (vidi slučajeve Suda [K104/21](#), podnositeljka *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26; i [K1175/20](#), podnosilac *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).
38. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao "očigledno neosnovan" u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih "očigledno neosnovanim navodima". Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi "četvrtog stepena"; (ii) navodi koje karakteriše "jasno ili očigledno odsustvo povrede"; (iii) "nepotkrepljeni ili neobrazloženi" navodi, onda kada je ispunjen jedan od sledeća dva potkriterijuma: a) kada podnosilac/teljka zahteva jednostavno navede jednu ili više odredaba Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pritom na koji su način one povređene, osim ukoliko je na osnovu činjenica i okolnosti predmeta povreda Ustava i EKLJP sasvim očigledna (vidi predmete ESLJP-a [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine; vidi, takođe, [Baillard protiv Francuske](#), br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine); i b) kada podnosilac/teljka zahteva propusti ili odbije da predoči materijalne dokaze kojima bi potkrepio/la svoje navode (to naročito važi za odluke sudova ili drugih domaćih vlasti), osim ukoliko postoje izuzetne okolnosti koje su van njegove kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (na primer, ako zatvorske vlasti odbiju da predoče sudu dokumente iz spisa predmeta zatvorenika o kome je reč) ili ako sam sud ne odluči drugačije (vidi slučaj Suda [K1166/20](#), podnosilac *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 43; i na kraju, (iv) "konfuzni i nejasni" navodi, vidi predmete ESLJP-a [Kemache protiv Francuske](#), br. 17621/91, presuda od 24. novembra 1994. godine, kategorija (i), [Juta Mentzen protiv Litvanije](#), br. 71074/01, odluka od 7. decembra 2004. godine, kategorija (ii) i [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), predstavka br. 4241/03, kategorija (iii)).
39. Sud će najpre podsetiti na suštinu slučaja sadržanog u ovom zahtevu i relevantne navode podnositeljke zahteva, pri čijoj će oceni Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojom je on, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom (vidi slučaj [K104/21](#), citiran iznad, stav 28).
40. Okolnosti konkretnog slučaja su povezane sa sporom u vezi sa objektom – kioskom koji je suprug podnositeljke zahteva postavio na zemljištu opštine Gnjilane, odnosno u dvorištu Gradske biblioteke, a koji kiosk je koristio kao kancelariju za obavljanje svoje advokatske profesije do jula 1999. godine. Nakon toga, kako ističe podnositeljka zahteva, predmetni kiosk je uzurpiran i otvoren je kafić koji je radio do septembra 1999. godine. Predmetni poslovni prostor je zatim preuzela u posed Gradska biblioteka i izdat u zakup trećem licu i korišćen za knjižaru. Podnositeljka zahteva je potom podnela tužbu Osnovnom sudu protiv opštine Gnjilane – Gradske biblioteke i Shefkija Osmanija iz Gnjilana, zbog neosnovanog obogaćenja, pošto su, kako je navela, Gradska biblioteka "Fan S. Noli" u Gnjilanu i trećetuženi Shefki Osmani, bivši direktor biblioteke, bez ikakvog pravnog osnova i bez ovlašćenja, izdali u zakup poslovni prostor tužilje knjižari

“Toena” u Gnjilanu, za mesečni novčani iznos od 90 €, koji je ova knjižara plaćala biblioteci od jula 2001. do 31. decembra 2003. godine, dok je od 2004. godine, ova knjižara plaćala zakupninu biblioteci na taj način što joj je biblioteci umesto novca davala knjige. Punomoćnik tužilje je dalje dodao da je tužilja tužila trećetuženog Shefkija Osmanija iz razloga što nema dokaza o tome ko je primao novac na ime zakupnine, jer je ukupna zakupnina koju je drugotuženi ili trećetuženi primio od 01.07.2001. do 31.03.2005. godine iznosila 4050 €, a u odnosu na tuženu opštinu Gnjilane tužilja potražuje naknadu u istom iznosu iz razloga što opština Gnjilane kao nosilac lokalne vlasti ima obavezu da štiti integritet i imovinu svakog građanina, dok je u ovom slučaju kada je direktor biblioteke, sada tuženi, ovaj objekat dao u zakup trećem licu, u kom periodu nisu plaćeni komunalni troškovi, tužilja je predložila sudu da tužbu i tužbeni zahtev usvoji u celosti kao osnovan i da obaveže prvotuženu opštinu Gnjilane da na ime naknade štete plati mesečni iznos od 90 €, a da drugotuženi i trećetuženi zbog neosnovanog obogaćenja isplate tužilji iznos od 90 € mesečno od 01.07.2001. do konačne isplate, sa zakonskom kamatom, i da tužilačkoj strani solidarno plate neplaćene troškove. Osnovni sud je delimično usvojio tužbeni zahtev podnositeljke zahteva kao osnovan i obavezao opštinu Gnjilane da podnositeljki zahteva nadoknadi materijalnu štetu u iznosu od 2.000 €, na ime uništenja poslovnog prostora - barake, zajedno sa zakonskom kamatom koju plaćaju banke na sredstva oročena preko godinu dana bez utvrđene namene, počev od dana podnošenja tužbe pa do konačne isplate, takođe je obavezao tuženu da podnositeljki zahteva plati troškove parničnog postupka u iznosu od 485 €, u roku od 15 dana od dana prijema te presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja; i (ii) odbio kao neosnovan preostali deo tužbenog zahteva podnositeljke kojim je ona tražila da sud obaveže tuženu opštinu Gnjilane, Gradsku biblioteku “Fan S. Noli” i Shefkija Osmanija, iz Gnjilana, da tužilji solidarno, na ime neosnovanog obogaćenja, zbog korišćenja poslovnog prostora u vlasništvu tužilje, isplate novčani iznos od 12,150 €, odnosno iznos od 90€ mesečno, počev od 01.07.2001. do 06.09.2012. godine, do kada je korišćen ovaj poslovni prostor, zajedno sa zakonskom kamatom. Podnositeljka zahteva je izjavila žalbu Apelacionom sudu u odnosu na tačku II presude Osnovnog suda, koju žalbu je Apelacioni sud odbio i potvrdo presudu Osnovnog suda. Podnositeljka zahteva je podnela reviziju Vrhovnom sudu, koja revizija je odbijena.

41. Sud primećuje da je suština navoda podnositeljke zahteva povezana sa pogrešnom primenom zakonskih odredbi od strane redovnih sudova, odnosno članova 200. i 210. Zakona o obligacionim odnosima (u daljem tekstu: ZOO), aludirajući na neosnovano obogaćenje. Sud ocenjuje da takvi navodi pokreću pitanja iz člana 31. Ustava i člana 6.1 EKLJP, koja će Sud analizirati u skladu sa standardima sudske prakse ESLJP-a, u saglasnosti sa kojom je on, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovana Ustavom.
42. Sud će najpre sagledati navode podnositeljke zahteva koji se odnose na povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, u vezi sa pogrešnom primenom zakona od strane redovnih sudova i nastaviti dalje sa navodima koji se odnose na povredu članova 24. i 46. Ustava i članova 13. i 14. EKLJP.

i. Što se tiče navodnih povreda člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP

43. Sud primećuje da se suština žalbe podnositeljke zahteva sastoji u navodi da su redovni sudovi povredili član 31. Ustava iz razloga što su svoje odluke zasnovali na pogrešnim zakonskim odredbama, kada obrazlaže sledeće: “... otuda je potpuno nejasan stav sudova redovne nadležnosti da u ovom slučaju ne postoji osnov za naknadu na ime sticanja bez osnova, odnosno neosnovanog obogaćenja iz člana 200. i 210. ZOO, uz obrazloženje da je objekat bio postavljen na zemljištu za koje nije obnovljena dozvola, zanemarujući pri tome činjenicu da u takvoj pravnoj situaciji podnositeljki ovog zahteva, odnosno njenom pok. suprugu je možda prestalo pravo korišćenja zemljišta,

ali su oni i dalje bili vlasnici objekta, jer su isti izgradili isključivo svojim sredstvima, a tuženi su sve vreme do njegovog rušenja 06.09.2012. godine koristili taj objekat, tako što su isti izdavali trećim licima i od takvog izdavanja ubirali zakupninu, po njihovim navodima u mesečnom iznosu od po najmanje 90 evra”.

44. Sud primećuje da se suština navoda podnositeljke zahteva odnosi na pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primenu primenljivih zakona od strane redovnih sudova, odnosno članova 200. i 210. ZOO-a.
45. S tim u vezi, Sud je na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali uzimajući u obzir i njene karakteristike koje su utvrđene u EKLJP, kao i načelo supsidijarnosti i doktrinu četvrtog stepena, dosledno isticao razliku između “ustavnosti” i “zakonitosti” i naglašavao da nije njegov zadatak da se bavi činjeničnim greškama ili pogrešnim tumačenjem i pogrešnom primenom zakona koje je navodno počinio neki redovni sud, osim ukoliko su, i u meri u kojoj su, takvim greškama mogla biti povređena prava i slobode zaštićene Ustavom i/ili EKLJP (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda [KI179/18](#), podnositeljka *Belgjyzar Latifi*, rešenje o neprihvatljivosti od 23. jula 2020. godine, stav 68; [KI49/19](#), podnosilac *Akcionarsko društvo Limak Kosovo International Airport A.D., “Adem Jashari”*, rešenje od 31. oktobra 2019. godine, stav 47; [KI56/17](#), podnositeljka *Lumturije Murtezaaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35; i [KI154/17](#) i [KI05/18](#), podnosioci *Basri Deva, Afërdita Deva i Društvo sa ograničenom odgovornošću “Barbas”*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta 2019. godine, stav 60, i nedavno slučaj [KI76/21](#), podnosilac *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 34).
46. Sud je takođe dosledno ukazivao da nije uloga ovog Suda da preispituje nalaze redovnih sudova koji se odnose na činjenično stanje i primenu materijalnog prava i da on sam ne može da ocenjuje zakon koji je opredelio redovan sud da donese jednu određenu odluku za razliku od drugih koje je mogao da donese. Da nije tako, Sud bi postupao kao sud “četvrtog stepena”, čime bi zanemario granice koje su postavljene za njegovu nadležnost (vidi, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 ita korišćene reference; i vidi, takođe, slučajeve Suda [KI49/19](#), citiran iznad, stav 48; i [KI154/17](#) i [KI05/18](#), citiran iznad, stav 61, i nedavno slučaj [KI76/21](#), podnosilac *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 35).
47. Sud primećuje da su redovni sudovi detaljno obrazložili na osnovu kojih dokaza i na osnovu kojih materijalnih odredbi su doneli relevantne presude, odgovorivši na navode podnositeljke zahteva koji su se odnosili na pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primenu materijalnog prava.
48. Prvo je Osnovni sud, presudom [P. br. 399/2016] delimično usvojio tužbeni zahtev podnositeljke zahteva u kojoj je obavezao opštinu Gnjilane da nadoknadi podnositeljki zahteva iznos od 2000 evra, na ime uništenja poslovnog prostora – barake, a delimično odbio tužbeni zahtev protiv opštine Gnjilane i Shefkija Osmanija u vezi sa neosnovanim bogaćenjem zbog korišćenja lokala, odnosno njen zahtev da joj isplati iznos od 12.150 evra, odnosno iznos od 90 evra, počev od 01.07.2001. do 06.09.2012. godine, kao perioda u kome je korišćen ovaj poslovni prostor. Povodom navoda o neosnovanom bogaćenju, Osnovni sud je utvrdio: “... *Obzirom da biv. tužilac Goroljub Pavić a i sada punomoćnik tužilje Svetlane Pavić, nisu sudu priložili dokaz o korišćenju zemljišta na osnovu čl. 10, Odluke br. 01-1894-020 od 11. aprila 2001. godine, o privremenim postavljenim objektima na teritoriji Opštine Gnjilane, o plaćanju javne površine, za godišnju naknadu po m2, površine na kojoj je postavljen objekat, sud smatra da je ovaj ugovor raskinut i tužilja je lišena od ovog prava i jedan takav zahtev biv. tužioca sada tužilje, za neosnovano obogaćenje, sud je odbio kao neosnovanim”.*

49. Takođe, i Apelacioni sud je presudom [CA. br. 20/2017] odbio, kao neosnovanu, žalbu podnositeljke zahteva. Povodom navoda podnositeljke zahteva da su redovni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo u vezi sa neosnovanim bogaćenjem, Apelacioni sud je ocenio da su isti neosnovani jer *“na osnovu odredbe člana 200. ZOO-a predviđene su opšte regularnosti o neosnovanom bogaćenju po ovomu neosnovano obogaćenje je poseban izvor obligacionog prava tako se stvaraju obaveze iz neosnovano obogaćenje potrebno je da postoje i oni elementi koji stvaraju neosnovano obogaćenje. Povećavanje imovine sa jedne strane i smanjivanje imovine sa druge strane i klauzulna veza između ove dve stvari, o nepostojanju osnove o nekim pravnim poslovima i ostalo. Ako uzmemo kao osnovu ovaj element koji čini neosnovano obogaćenje kao neosnovano i zahtev tužioca, sud je ocenio da se ovde ne radi o neosnovanom bogaćenju zato što mesto gde je postavljen kiosk kao i celi objekat biblioteke iz spisa predmeta vidi se da je isto u vlasništvu Opštine Gnjilane i koje se vodi kao kat. parcela br. 4520, po posedovnom listu br. 1729, gde je i tužioc učinio zahtev kome se obratio organu u ovom slučaju tuženoj Opštini Gnjilane u odeljenje kioske i zato je prvostepeni sud konstatovao da zahtev tužioca iz neosnovanom obogaćenju proizilazi kao neosnovani zahtev i neargumentovano, za nadoknadu materijalne štete sud je pravilno odlučio u vezi sa nadoknadom štete nastale od strane tužioca kada je učinio udaljavanje kioska iz dvorišta biblioteke bez prethodnog upoznavanja o udaljavanju kioska. Pošto iz spisa predmeta proizilazi da tužilja nije primila niti je informisana na pravilan način u vezi sa udaljavanjem kioska i u tom slučaju tužilji je naneta šteta sa materijalnog aspekta u vezi sa otklanjanjem kioska iznos koji je procenjen za nadoknade štete tužene procena koja je učinjena od strane firme koja se bavi proizvodnjom i prodajom “Metal Projekt2” nadoknada za određivanje posle ocene specifikacije objekta i uzimajući u obzir momentalno stanje kioska”.*
50. Na kraju, povodom navoda podnositeljke zahteva, Vrhovni sud je presudom [Rev. 383/2021] odbio, kao neosnovanu, reviziju koju je podnela podnositeljka zahteva. Povodom navoda podnositeljke zahteva, Vrhovni sud je, između ostalog, istakao: *“... Neosnovani su revizijski navodi tužilje da je napadnuta presuda doneta uz bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz člana 182.2 (n) ZPP, da je izreka presude suprotna dokazima koji se nalaze u spisima, da obrazloženje ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama. U vezi sa tim, ovaj Sud smatra i ceni neosnovanim takve navode, obzirom da napadnuta presuda nije zahvaćena bitnim povredama postupka, izreka je u skladu sa izvedenim dokazima jer je žalbeni sud našao da je tužiljin predak, sada pokojni suprug Goroljub Pavić sa tuženom stranom sklopio ugovor br. 784-25 od 14.11.2008. godine, kojim je tužilji dato na korišćenje građevinsko zemljište radi obavljanja delatnosti. Tužena je privremeni objekat tužilje porušila, jer je na osnovu ugovora na to imala pravo u situaciji kada bude izmenjena destinacija objekta. S toga, proizilazi da je tužena postupila u skladu sa odredbama iz ugovora, te u njenim postupcima nije bilo protivzakonitih radnji koje predstavljaju jedan od uslova za ispunjenje naknade. Tužena je 01.04.2009. godine pismeno obavestila tužilju o uklanjanju privremenog objekta koji je inače uklonjen dana 06.09.2012. godine. Na privremeni objekat izgrađen bez građevinske dozvole od strane nadležnog organa, vlasnik uživa pravo sudske zaštite, koja je važeća sve dok on kao takav postoji i sve dok u postupku propisanom zakonom, on ne bude porušen od strane nadležnog organa. Obzirom da je predmet tužbenog zahteva neosnovano bogaćenje, jer je objekat korišćen od strane drugotužene, a da s druge strane tužilja nije prikazala dokaze da je privremeni objekat izgrađen bez odgovarajuće građevinske dozvole, u tom smislu navodi tužilje da joj pripada naknada bivaju neosnovani”.*
51. Sa svega napred navedenog, Sud ocenjuje da pitanje ocene u vezi sa neosnovanim obogaćenjem predstavlja pitanje koje utvrđuju redovni sudovi u okviru svojih dužnosti i prerogativa za utvrđivanje činjeničnog stanja i primenu materijalnog i procesnog prava individualnim slučajevima i da se u ovom pravcu ne može reći da su povređene procesne

garancije iz člana 31. Ustava. Pored toga, redovni sudovi su objasnili da se ne radi o neosnovanom obogaćenju jer je mesto na kome je bio postavljen kiosk bio u opštinskom vlasništvu i da podnositeljka zahteva nije predočila dokaze da je predmetni objekat izgrađen na osnovu dozvole.

52. Sud ne uočava očigledno proizvoljnu primenu zakona ili činjenica, očigledno nerazuman zaključak postupaka ili čak nedostatak logičkog odnosa između utvrđenih činjenica i primene relevantnih zakonskih odredbi na te činjenice. Naime, iz osporenih odluka redovnih sudova, Sud ocenjuje da su redovni sudovi dali dovoljno obrazloženje u vezi sa navodima podnositeljke zahteva.
53. Sa svega napred navedenog, Sud utvrđuje da je podnositeljka zahteva imala mogućnost da ostvari pogodnosti kontradiktornog postupka i da je takođe mogla u raznim fazama postupka iznositi tvrdnje i dokaze koje je smatrala bitnima za svoj predmet; da je imala priliku da delotvorno pobija tvrdnje i dokaze koje je iznela suprotna strana; da su redovni sudovi saslušali i ispitali sve njene tvrdnje, koje su, objektivno gledano, bile bitne za rešenje predmeta i da su činjenični i pravni razlozi za pobijanu odluku detaljno izneseni, te da je stoga postupak, uzet u celini bio pravičan (vidi, *mutatis mutandis*, presudu ESLJP-a od 21. januara 1999. Godine [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, stavovi 29 i 30; vidi, takođe, slučaj Suda [KI22/19](#), podnosilac *Sabit Ilazi*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. juna 2019. godine, stav 42).
54. Sud naglašava da u okolnostima konkretnog slučaja, podnositeljka zahteva povodom svog navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, kao rezultat pogrešnog tumačenja zakona, ističe da su redovni sudovi pogrešno odredbe člana 200. i 210. ZOO-a, ali ona ni na koji način ne potkrepljuje niti argumentuje pred Sudom, kako je ovo tumačenje primenljivog zakona od strane redovnih sudova, moglo da bude "očigledno pogrešno" i rezultirati "proizvoljnim" ili "očigledno nerazumnim zaključcima" za podnosioca zahteva ili kako su postupci pred redovnim sudovima, u celini možda nisu bili pravični ili čak proizvoljni. Pored toga, Sud ocenjuje da su redovni sudovi uzeli u obzir sve činjenice i okolnosti predmeta i navode podnositeljke zahteva i da je iste jasno obrazložili (vidi slučajeve Suda [KI64/20](#), podnosilac *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. avgusta 2020. godine, stav 41; i [KI22/19](#), citiran iznad, stav 43).
55. S obzirom na navedeno, Sud ocenjuje da su redovni sudovi detaljno obrazložili navode podnositeljke zahteva, kada je na osnovu izvedenih dokaza utvrđeno da navodi podnositeljke zahteva ne stoje i iz tog razloga su isti proglašeni neosnovanim. Sa svega napred navedenog, Sud naglašava da podnositeljka zahteva nije uspeła da svoje navode o povredi prava zagarantovanih Ustavom podigne na nivo ustavnosti.

ii. Povodom ostalih navoda

56. Kao što je prethodno navedeno, podnositeljka zahteva takođe tvrdi da su osporenim presudom Vrhovnog suda povređena njena prava zagarantovana članovima 22, 24. i 46. Ustava i članovima 13. i 14. EKLJP. Međutim, podnositeljka zahteva samo pominje relevantne članove, ali ne razrađuje dodatno kako je i zašto došlo do njihove povrede. Sud podseća da je dosledno naglašavao da samo pozivanje i pominjanje članova Ustava i EKLJP nije dovoljno da se izgradi argumentovana tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva moraju da obezbede obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Ustavnog suda [KI187/18](#) i [KI11/19](#), podnosilac *Muhamet Idrizi*, rešenje o neprihvatljivosti od 29. jula 2019. godine, stav 73; [KI125/19](#), podnosilac *Ismajl Bajgora*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. marta 2020. godine, stav 63; i nedavno slučaj [KI175/20](#), podnosilac *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 26. marta 2021. godine, stavovi 79-82).

57. S obzirom na ovo, Sud smatra da je navod o povredi članova 22, 24. i 46. Ustava u vezi sa članovima 13. i 14. EKLJP, podnositeljka zahteva zapravo elaborirala na osnovu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, dovodeći u vezu povredu ovih osnovnih prava sa pogrešnim tumačenjem zakona po pitanju neosnovanog obogaćenja, zbog čega je Sud prethodno utvrdio da se u ovom delu zahtev mora proglasiti očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama i samim tim neprihvatljivim, iz gore navedenih razloga.
58. Shodno tome, Sud utvrđuje da u vezi sa ovim navodom podnositeljke zahteva o povredi prava zagaranovanih gore navedenim članovima Ustava, Sud zaključuje da se ovaj deo zahteva mora proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovan, iz razloga što se ovi navodi kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju (iii) "nepotkrepljenih ili neobrazloženih" navoda, jer je podnositeljka zahteva jednostavno citirala članove Ustava, ne objašnjavajući kako su oni povređeni. Shodno tome, isti su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je to utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika.

Zaključak

59. U rezimeu, Sud, uzimajući u obzir sva gore navedena izlaganja i utvrđenja, zaključuje: (I) da navodi podnositeljke zahteva o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje zagaranovanog članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP, predstavljaju (i) navode koji spadaju u kategoriju navoda "četvrtog stepena" i ovi navodi podnositeljke zahteva su kao takvi očigledno neosnovani na ustavnim osnovama; (II) da navodi podnositeljke zahteva o povredi članova 22, 24. i 46. Ustava i članova 13. i 14. EKLJP, spadaju u treću (iii) kategoriju, potkategoriju (a) "nepotkrepljenih ili neobrazloženih" navoda, pa se stoga, na ustavnim osnovama, i ovi navodi proglašavaju očigledno neosnovanim.
60. Shodno tome, zahtev se u celini, na osnovu pravila 34 (2) Poslovnika, mora proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovan.

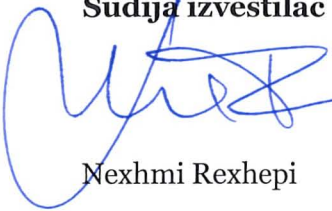
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članovima 20. i 48. Zakona i pravilima 34 (2) i 48 (2) Poslovnika, dana 7. novembra 2023. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu na dan objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo u skladu sa stavom 5, člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Nexhmi Rexhepi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani